

Fyra årstider – ljus, mörker och allt däremellan

Berättelse

I Sverige finns det fyra årstider. De heter vinter, vår, sommar och höst. Varje årstid har sitt eget väder. Därför ändras vardagen mycket under året.

På vintern är det kallt. Ofta snöar det, och dagarna är korta och mörka. Många tar på sig mössa, vantar och en varm jacka. Det blir mörkt tidigt på eftermiddagen.

På våren blir det varmare igen. Snön smälter och solen kommer tillbaka. Blommor börjar växa och fåglarna sjunger. Många blir glada när dagarna blir längre och ljusare.

På sommaren är det varmt, och dagarna är långa. Längst i norr går solen nästan inte ner på natten. Då badar många, grillar och är ute sent på kvällen. Många har också semester på sommaren.

På hösten blir det kallare igen. Löven på träden får färger i gult, rött och orange. Sedan faller löven. Dagarna blir kortare, och det regnar ofta.

Sverige ligger långt norrut. Därför är skillnaden mellan sommar och vinter stor. På sommaren är det mycket ljus, på vintern mycket mörker. För många som bor i Sverige är just det här ett vanligt mönster i livet.

Ordlista

ORD	FÖRKLARING
årstid	en av årets fyra delar: vinter, vår, sommar, höst
väder	hur det är ute, till exempel sol, regn eller snö
vardag	en vanlig dag när man jobbar eller studerar
smälta	när snö eller is blir till vatten
längre	som tar mer tid; en lång dag har många timmar med ljus
semester	ledig tid från arbetet, ofta på sommaren
löv	de gröna bladen på ett träd
falla	när något åker ner mot marken
skillnad	när två saker inte är lika
mönster	något som händer på samma sätt om och om igen

Läsförståelsefrågor

---

1. Hur ändras dagarna i Sverige under året?
  1. Dagarna är alltid lika långa hela året.
  2. Dagarna är korta och mörka på vintern, men långa och ljusa på sommaren.
  3. Dagarna är som längst på vintern.
2. Varför tar många på sig mössa och varm jacka på vintern?
  1. För att det ofta är kallt och snöar.
  2. För att solen är så stark.
  3. För att det är varmt ute.
3. Stämmer påståendena med texten? Svara **ja**, **nej** eller **det står inte i texten**.
  1. På hösten byter löven färg och faller sedan ner.
  2. På sommaren har många semester.
  3. Det snöar lika mycket i hela Sverige varje vinter.
4. Vad händer i naturen på våren? Svara med egna ord.
5. Varför är skillnaden mellan sommar och vinter så stor i Sverige?

Facit

1. 1. Dagarna är korta och mörka på vintern, men långa och ljusa på sommaren.
2. 1. För att det ofta är kallt och snöar.
3. 1. ja b) ja c) det står inte i texten (texten säger inget om hur mycket det snöar i olika delar av landet)
4. Exempel på svar: Det blir varmare, snön smälter, solen kommer tillbaka och blommor börjar växa.
5. Exempel på svar: För att Sverige ligger långt norrut, och därför är det mycket ljus på sommaren och mycket mörker på vintern.

Bedöm öppna svar efter innehåll, inte efter exakt formulering.

FÖR LÄRAREN

Konkret vardagstext som passar för att öva väderord, naturord och tidsuttryck (årstid, semester, längre dagar). Tema: hur naturen och vardagen skiftar över året i Sverige. Fråga 5 kräver en första enkel slutsats. Knyt gärna ihop med koncepten midnattssol-mörkertid och norrsken. Låt eleverna jämföra med årstiderna där de växte upp.

Diskussionsfrågor

- Vilken årstid tycker du bäst om? Varför?
- Hur ser årstiderna ut där du kommer ifrån? Är de lika eller olika som i Sverige?
- Vad gör du helst på sommaren? Och på vintern?
- **Skriv (4 meningar):** Berätta om en årstid som du tycker om. Hur är vädret då, och vad gör du?

Källor och faktagranskning

- SMHI – Årstider: <https://www.smhi.se/kunskapsbanken/meteorologi/arstider>
- SMHI – Sommarsolstånd och vintersolstånd: <https://www.smhi.se/kunskapsbanken/meteorologi/solens-upp-och-nedgang/sommarsolstand-och-vintersolstand>
- SMHI – Avståndet mellan jorden och solen (jordaxelns lutning 23,4 grader): <https://www.smhi.se/kunskapsbanken/meteorologi/solens-upp-och-nedgang/avstandet-mellan-jorden-och-solen>
- Nationalencyklopedin (NE), uppslagsord: årstid – <https://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/l%C3%A5ng/%C3%A5rstid>

Faktagranskad mot SMHI:s Kunskapsbanken och Nationalencyklopedin i juni 2026. Nyckelfakta: Sverige har fyra tydliga årstider – vinter, vår, sommar och höst. Årstiderna beror i första hand på att jordaxeln lutar (SMHI anger för närvarande 23,4 grader; texterna avrundar till "ungefär 23 grader" för att matcha systemkonceptet midnattssol-mörkertid) i förhållande till jordens bana runt solen, inte på avståndet till solen. På sommaren står solen högt och dagarna är långa och ljusa; på vintern står solen lågt och dagarna är korta och mörka. Skillnaden mellan sommar och vinter är som störst långt norrut. SMHI använder två definitioner: (1) en KALENDARISK – vår mars-maj, sommar juni-augusti, höst september-november, vinter december-februari; (2) en METEOROLOGISK efter dygnsmedeltemperatur (vinter = varaktigt 0,0 grader eller kallare, sommar = varaktigt 10,0 grader eller varmare, vår/höst däremellan). Den meteorologiska årstiden börjar olika datum i olika delar av landet och olika år. Sommarsolståndet (omkring 20-21 juni) är årets längsta dag och vintersolståndet (omkring 21-22 december) den kortaste. OSÄKERHET/VARIATION: Exakta datum för solstånd och för den meteorologiska årstidsväxlingen varierar något mellan år och ort; texterna använder därför "omkring" och "ungefär". Texterna framställer väder och kläder som vanliga mönster ("ofta", "många"), inte som regler som gäller alla eller överallt. Knyter an till koncepten midnattssol-mörkertid och norrsken.

Berättelser om svenskar · läromedel för svenska som andraspråk. Skapat inom Läromedelsprojektet. Senast uppdaterad 2026-06-25.